

Miluše Jirušková

Snadné čtení s porozuměním

P
O
H
Á
D

K
Y
B
A
J
K
Y
C
V
I
Č
E
N
Í
L
U
Š
T
Ě
N
Í
P
O
V
Í
D
K
Y

Snadné čtení s porozuměním

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.edika.cz
www.albatrosmedia.cz

edika.

Miluše Jirušková
Snadné čtení s porozuměním – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2022

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

Vážení čtenáři,

držíte v rukou publikaci, která žákům pomůže s rozvojem čtenářských dovedností a se schopností vnímat čtený text.

Neexistuje univerzální metoda vhodná pro všechny děti, jejíž pomocí se naučí číst. Vždy půjde o průběžný pomalý nácvik, o trpělivost i toleranci k menším neúspěchům. Doporučuje se číst krátce, někdy i po částech a tak dlouho, dokud se nevytratí soustředění a motivace.

Čtení je složitý proces, při němž je důležitá souhra mozkových funkcí, úroveň zralosti nervové soustavy a rozumové vyspělosti. Potřebná je i dobrá úroveň řečových dovedností a verbální pohotovost.

Předpokládá se, že dítě, které čte častěji, čte lépe a rozvíjí se i jeho slovní zásoba. Nejedná se jen o vlastní čtení, ale i o porozumění čtenému textu, který by žák měl plně chápat a umět vyjádřit jeho obsah bez výslovnostních obtíží.

Tato publikace se proto nezaměřuje jen na vlastní čtení, ale i na vnímání čteného obsahu. Jednotlivé texty jsou seřazeny od jednodušších po složitější. Vždy jsou k nim přiřazeny různé úkoly, zjišťující, zda žák všemu porozuměl. Úkoly jsou logické, vizuální, grafické, verbální i paměťové.

Doporučuje se číst nahlas a spolupracovat buď se stálou přítomností dospělého, nebo alespoň s následnou zpětnou kontrolou. Předpokládá se, že žáci budou psát přímo do publikace.

Přeji všem příjemně strávené chvíle s touto tvořivě zpracovanou knihou a radost z úspěchů v rozvoji čtenářských dovedností u našich dětí.

autorka

U jednotlivých cvičení jsou uvedeny následující symboly:

 popiš ústně, vyprávěj, odpovídej na otázky

 přemýšlej, uvažuj

 obtížný úkol

 nakresli, namaluj, zatrhni, napiš, spoj

 přečti

 sleduj, vyhledej

HARRY POTTER A KÁMEN MUDRCŮ

„Já jsem Ron Weasley,“ zamumlal Ron.

„A já Harry Potter,“ řekl Harry.

„Ty jsi opravdu Harry Potter?“ zeptala se Hermiona. „Samozřejmě o tobě vím všechno – sehnala jsem si pár dalších knih, abych si o tom přečetla víc, a o tobě se píše jak v Dějinách kouzel a čar moderní doby, tak i ve Vzestupu a pádu černé magie a také ve Velkých činech kouzelníků ve dvacátém století.“

„Opravdu tam o mně píšou?“ zeptal se Harry ohromeně.

„Můj ty smutku, jak to, že to nevíš? Kdyby se jednalo o mě, zjistila bych si úplně všechno,“ řekla Hermiona. „Ví už někdo z vás, ve které koleji budete? Vyptávala jsem se na to a doufám, že se dostanu do Nebelvíru; ten je zřejmě ze všech nejlepší, říkali mi, že tam chodil i sám Brumbál, ale Havraspár by myslím taky ušel. Bud' jak bud', my teď půjdeme a budeme hledat Nevillova žabáka. A vy dva byste se nejspíš měli převléknout, počítám, že už brzo budeme na místě.“

(Joanne K. Rowlingová. *Harry Potter a Kámen mudrců*. Upraveno.)

1 Spojuj čarami **správné odpovědi**.

Harry Potter je

zlý čaroděj.

ve světě kouzelníků známý.

v době, kdy se odehrává ukázka, nejlepším kamarádem Rona.

v ukázce členem nebelvírské koleje.

nevhodně oblečený.

v ukázce smutný.

jméno, které se objevuje v několika čarodějnických knihách.

jméno Nevillova žabáka.

Výslovnost: Harry Potter [Hery Potr], Ron Weasley [Ron Vízly], Hermiona [Hermiona], Nevill [Nevil]

2 Urči, **co je** a co **není pravda**. Správnou odpověď zakroužkuj. Nedomýšlej si, pokud příběh znáš, čerpej opravdu jen z ukázky.

- a) Hermiona čte velmi mnoho knih. (ano – ne)
- b) Harry Potter má na sobě hábit. (ano – ne)
- c) Hermiona je kamarádkou Rona i Harryho. (ano – ne)
- d) Hermiona šla pomoci najít Nevillova žabáka. (ano – ne)
- e) Do nebelvírské koleje chodil i Albus Brumbál. (ano – ne)
- f) Harry je překvapený z toho, že ho ostatní studenti poznávají. (ano – ne)

3 **Vyprávěj**, jak by příběh mohl pokračovat.

 Napovíme ti: Našla Hermiona žabáka? Kam Harry, Ron i Hermiona cestovali? Dostali se do svých vysněných kolejí? Prožili společně nějaké dobrodružství?

4 **Vyhledej** větu v textu a **doplň** chybějící písmena.

 M _ _ J _ T _ _ S _ _ _ T K _ , _ _ A _
T _ , Ž _ E _ _ O _ N _ _ V _ _ Š _ ?
K _ D _ _ B _ _ S _ _ J _ _ D N _ _ L _ _ _ M _ ,
Z _ J _ _ S _ T _ _ L _ _ B _ _ C H _ S _ _ _ P _ L _ N _ _
V _ Š _ _ C _ K _ _
V _ _ Ž _ N _ _ K _ D _ _ Z _ V _ _ S _ , V _ _
K _ T _ _ R _ _ K _ _ L _ _ J _ _ B _ _ D _ _ T _ _ ?

5 **Vyprávěj o** svých nejlepších kamarádech (odpovídej celou větou):

- a) Jak dlouho se znáte?
b) Jaké máte společné aktivity?
c) Jak často se vídáte?
d) Kde jste se seznámili?
e) Chodíte spolu i do školy/školky?
f) Pořádáte někdy i přespávačky?

6 **Opakuj** několikrát za sebou slova.

 Albus Brumbál, Havraspár, Nebelvír

POPIS DĚJE PODLE OBRÁZKŮ

O Koblížkovi

1 Popisuj jednotlivé **obrázky** a při vyprávění používej věty, kterými se Koblížek chlubil.

„Já, Koblížek, Koblížek,
na sýpce metený,
na vále hnětený,
na másle smažený.“

Od babičky a dědečka jsem utekl,
od jsem utekl
a od tebe také uteču.“

2 Podrobně popiš některý z obrázků – do detailů.

3 Oprav nesmyslné **věty**. Dopln věty, jak mají být správně (ústně).

Koblížek byl vařený ve vodě.

Koblížek skákal radostí po cestě ve vesnici.

Koblížek potkal zajíčka ve vyšívaném kabátku.

Vlk potkal Koblížka.

Liška se domluvila s medvědem, že Koblížka sežerou.

Koblížek byl namyšlený a hloupý.

Koblížek zpíval písničku a nedával pozor na lstivou lišku.

Koblížek doplatil na svou hloupost.

4 Čti slova s obtížnou výslovností (shluky souhlásek) a řekni, které slovo (sloveso) by se mohlo použít při vyprávění O Koblížkovi.

VRZL, SRKL, BRKL, HRKL, MRZL, VLHL, DRHL, ČRTL, ZHLTL, MRKL

5 S některými předcházejícími slovy (slovesy) **se pokus utvořit věty. Věty napiš.**

6 Přečti pomalu s dobrou výslovností následující **jazykolamy**.

OSUŠ SI ŠOSY.

VLK ZHLT HRST CHRP.

JÁ RÁD JÁTRA, TY RÁD JÁTRA.

NA CVIČIŠTI ČTYŘI SVIŠTI PIŠTÍ.

PAN KAPLAN V KAPLI PLAKAL.

DEJ VIDLIČKY DO POLIČKY VEDLE LŽIČKY.

KRÁLOVNA KLÁRA NA KLAVÍR HRÁLA.

OD POKLOPU KU POKLOPU KYKLOP KOULÍ KOULI.

KMOTŘE PETŘE, NEPŘEPEPŘETE MI TOHO VEPŘE.

7 Jakými **jinými výrazy** bys popsal/a slovo **čumák** (lišky, vlka, ...)

EZOPOVA BAJKA

VÍTR A SLUNCE

Jednoho dne přišel Vítr navštívit Slunce a chvástal se:

„Z nás dvou jsem já ten silnější. Mohu zvednout moře a potopit lodě, vyrvat z kořenů tisíciletý dub a z domů odnést střechy.“

Slunce naprosto klidně opáčilo:

„Jsi si jistý? Uvidíme.“

Pak ukázalo na muže, který zrovna šel po ulici, a řeklo:

„Vyzývám tě na souboj. Vezmi mu kabát a klobouk.“

Vítr nafoukl tváře a začal silně foukat na toho nebohého muže a snažil se mu vzít kabát a klobouk. Ten si je ale přitáhl ještě víc, protože mu začalo být zima. Vítr dál pokračoval a nakonec sotva popadal dech.

„Vzdávám se. Ted'jsi na řadě ty.“

Slunce jemně roztáhlo mraky a vyslalo k zemi teplé paprsky. Muži začalo být teplo, a tak sám od sebe sundal klobouk a potom i kabát a nakonec zůstal jen v haleně.

„Vidíš?“ řeklo Slunce Větru. „Víc dokážeš laskavostí a ne silou.“

(Stefania Leonardi Hartley. 101 pohádek před spaním. Překlad Lenka Heczková. Upraveno.)

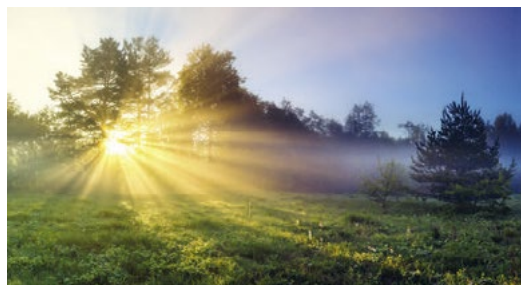
❶ Poslední větu – **poučení** z bajky – **přečti nahlas** a popiš **jinými slovy**.

❷ **Vyhledej dvojice slov**, která k sobě patří. Spojuj je čarou. Slova můžeš vyhledat v textu.

zvednout	z kořenů	popadal	paprsky
potopit	dub	roztáhlo	tváře
vyrvat	moře	teplé	dech
tisíciletý	střechy	nafoukl	mraky
odnést	lodě	sundal	klobouk

- 3 Číslo, které vypočítáš, ti naznačí, které písmeno ve slově máš použít k vytvoření tajenky. Slova jsou vybrána z textu na vedlejší stránce.

STŘECHY $(10 - 9) = \bigcirc$

TEPLO $(1 + 2 + 3 - 2) = \bigcirc$

DUB $(20 - 18) = \bigcirc$

DEN $(9 : 3) = \bigcirc$

ULICE $(5 + 5 + 4 - 10) = \bigcirc$

TISÍCILETÝ $(16 : 2) = \bigcirc$

TVÁŘE $(11 - 9) = \bigcirc$

VZÍT $(12 : 4) = \bigcirc$

VYRVAT $(15 - 9) = \bigcirc$

PAPRSKY $(20 : 5) = \bigcirc$

- 4 Z uvedených písmen se pokus poskládat dvě slova. Slova napiš.

SERVÍNE

KOULOPELO

- 5 a) Podtrhni slova, která by mohla rozvíjet slovo SLUNCE:

žluté, veliké, modré, polední, oranžové, pálivé, svítící, nechtěné, ostré, pichlavé, škaredé, špatné, hřejivé, zapadající, mrznoucí, zářivé, zelené, vycházející, křičící, prskající, laskavé, schované, křičící, modré.

- b) Podtrhni slova, která by nemohla rozvíjet slovo VÍTR:

silný, protivný, chladný, nepořádný, vzlykající, bouřlivý, teplý, noční, skákavý, křičící, úzký, zelený, mocný, ničivý, čokoládový, hloupý, denní, letní, jarní, plastový, slabý, bouřkový, bublající, široký, mrznoucí, fialový.

- 6 Pokus se vymyslet nové názvy pro slova SLUNCE a VÍTR.

Například:

SLUNCE = SVÍTIDLO, _____

VÍTR = FOUKAČ, _____